

Zakon o sudskim taksama

Zakon je objavljen u "Službenom listu RCG", br [76/2005](#), [39/2007](#) - Odluka US RCG i [40/2010](#) - drugi zakon.

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

U postupku pred sudom plaća se sudska taksa (u daljem tekstu: taksa), po odredbama ovog zakona i Taksene tarife, koja je njegov sastavni dio.

Član 2

Taksu propisanu ovim zakonom plaća lice po čijem predlogu ili u čijem interesu se preduzima radnja u sudskom postupku (u daljem tekstu: takseni obveznik) za koju je ovim zakonom utvrđeno plaćanje takse.

Za podneske i za zapisnike koji ih zamjenjuju, taksu je dužno da plati lice koje ih podnosi, odnosno lice po čijem se zahtjevu zapisnik sastavlja.

Za odluku suda prvog stepena takseni obveznik je tužilac, odnosno predlagač, a za sudske poravnane obje stranke, ukoliko se drukčije ne sporazumiju.

Kad su po ovom zakonu dva ili više lica dužna da plate taksu zajedno, njihova obaveza je solidarna.

Član 3

Taksena obaveza nastaje, ako u ovom zakonu nije drukčije određeno:

1) za podneske (tužbe, odgovore na tužbu, predloge, pravne lijekove i druge izjave) - kad se predaju sudu, odnosno kada se izvrši obračun takse, ako njen iznos zavisi od vrijednosti predmeta spora, a ako se daju na zapisnik - kad se zapisnik sastavlja;

2) za sudske prepise - kad se zatraže;

3) za sudske odluke - kad se objavljuju, a ako stranka nije prisutna ili ako odluka nije objavljena kad se izradi pismeni opravak odluke;

4) za sudske poravnane - kad se zaključuje;

5) za ostale radnje - kad se podnese zahtjev za vršenje tih radnji.

Taksa se plaća kad nastane taksena obaveza, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 4

Takseni obveznik je dužan da uz podnesak priloži potvrdu o plaćenju taksi ili podnese predlog za oslobađanje od plaćanja takse.

Od podnošenja predloga za oslobađanje od plaćanja takse pa do donošenja rješenja po predlogu, taksena obaveza miruje.

Ako takseni obveznik uz podnesak ne priloži potvrdu o plaćenju taksi ili se njegov predlog za oslobađanje od plaćanja takse odbije, sud će mu uputiti opomenu za plaćanje takse i upozoriće ga na posledice neplaćanja takse.

Član 5

Sud je dužan nakon okončanja postupka da taksenom obvezniku koji nije platio taksu na sudsku odluku uputi opomenu o plaćanju takse.

Član 6

Pri obračunavanju takse vrši se zaokruživanje ukupnog iznosa takse tako što se dio iznosa do 50 centi ne uzima u obzir, a dio iznosa preko 50 centi zaokružuje na jedan euro.

Član 7

Takse predstavljaju prihod budžeta Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Republika).

II OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA TAKSE

Član 8

Od plaćanja takse oslobođeni su:

- Republika, državni organi i javne ustanove;
- organi lokalne samouprave;
- humanitarne organizacije;
- lica koja učestvuju u postupku ostvarivanja prava iz radnog, odnosno službeničkog odnosa;
- izdržavana lica u postupku zakonskog izdržavanja;
- tužioc i u sudskom postupku za priznavanje materinstva, odnosno očinstva;
- tužioc i u sporovima o čuvanju i vaspitavanju djece;
- bračni drug, dijete ili roditelj nestalog lica u postupku proglašenja nestalog lica za umrlo i dokazivanja smrti.

Strana država i državljanin oslobođeni su od plaćanja takse samo ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom ili pod uslovom uzajamnosti.

Član 9

Sud može osloboditi od plaćanja takse lice, ako bi plaćanjem takse bila znatno umanjena sredstva iz kojih se izdržava to lice i članovi njegove porodice.

Na oslobađanje od plaćanja takse iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku o oslobađanju od plaćanja troškova postupka.

Član 10

Oslobađanje od plaćanja takse dato u parničnom, vanparničnom i krivičnom postupku po privatnoj tužbi, kao i postupku u upravnom sporu važi i u postupku izvršenja odluka donijetih u tim postupcima, ako se predlog za izvršenje podnese u roku od tri mjeseca od pravosnažnosti odluke.

Oslobađanje od plaćanja takse dato u vanparničnom i izvršnom postupku važi i u parničnom postupku, koji nastane u toku i povodom ovih postupaka.

Član 11

Takseni obveznik je dužan da, uz predlog za oslobađanje od plaćanja takse, podnese uvjerenje o imovnom stanju koje nije starije od šest mjeseci, računajući od dana njegovog izdavanja do dana podnošenja predloga.

Uvjerenje iz stava 1 ovog člana izdaje organ uprave nadležan za poslove prihoda gdje takseni obveznik ima prebivalište.

Član 12

Uvjerenje o imovnom stanju mora sadržati podatke o visini prihoda taksenog obveznika i članova njegovog domaćinstva, kao i o drugim izvorima prihoda i uopšte o imovnom stanju lica kome se izdaje uvjerenje.

Pod domaćinstvom, u smislu stava 1 ovog člana, podrazumijeva se zajednica života, privređivanja i trošenja ostvarenih prihoda.

U prihode iz stava 1 ovog člana ne računaju se primanja ostvarena po osnovu invalidskog osiguranja, materijalnog obezbjeđenja, školovanja, izdržavanja, socijalne pomoći i dodatak na djecu.

Član 13

O predlogu za oslobađanje od plaćanja takse sud odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana kojim se usvaja predlog nije dozvoljena žalba.

Član 14

Rješenje o oslobađanju od plaćanja takse odnosi se na sve takse po odgovarajućem predmetu, bez obzira kada je nastala taksena obaveza.

Ukoliko je pokrenut postupak za naplatu takse za podneske, radnje i isprave za koje je taksena obaveza nastala prije donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana postupak će se obustaviti, a taksa koja je bila naplaćena će se vratiti.

Član 15

Oslobađanje od plaćanja takse uživa samo takseni obveznik kome je priznato oslobađanje.

Rješenje o oslobađanju od takse može sud u toku postupka ukinuti, ako utvrdi da je stranka u stanju da plati taksu.

Kad više lica zajednički predaju podnesak ili zajednički preduzmu radnju u postupku, a jedno ili više njih je oslobođeno od plaćanja takse, lice koje nije oslobođeno od plaćanja takse dužno je da plati taksu kao da nema oslobođenih lica, osim u slučajevima ako su predmet spora zahtjevi, odnosno obaveze iste vrste koji se zasnivaju na bitno istovjetnom

činjeničnom i pravnom osnovu (formalno suparničarstvo).

Član 16

Ako u parničnom, izvršnom, kao i u krivičnom postupku po privatnoj tužbi lice oslobođeno od takse uspije u postupku, taksu koju je ono bilo dužno da plati platiće protivna stranka u srazmjeri u kojoj je oslobođena stranka uspjela u postupku.

Ako se između lica oslobođenog od plaćanja takse i protivne stranke zaključi poravnanje, taksu koju je ono bilo dužno da plati platiće protivna stranka, ako nije drukčije dogovoreno.

Ako sud utvrdi da protivna stranka koja nije oslobođena od plaćanja takse nije u stanju da plati tu taksu, može odrediti da taksu u cjelini ili djelimično plati stranka koja je oslobođena od plaćanja takse, iz onoga što joj je dosuđeno.

Član 17

Staralac odsutnog lica čije je boravište nepoznato i staralac o imovini čiji je sopstvenik nepoznat, kao i od suda postavljeni privremeni zastupnik stranke u postupku, nijesu dužni plaćati taksu za lice koje zastupaju.

Naplata ove takse vrši se iz imovine lica koje se zastupa.

Član 18

Sud vodi popis neplaćenih taksa koje je trebalo da plati lice oslobođeno od plaćanja takse.

Popis neplaćenih taksa zaključuje se sa okončanjem postupka, a opomena za plaćanje takse dostavlja se licu obavezanom da plati taksu odmah po okončanju postupka.

III UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI RADI NAPLATE TAKSE

1. U parničnom postupku

Član 19

U parničnom postupku taksa se plaća prema vrijednosti predmeta spora.

Vrijednost predmeta spora radi naplate takse utvrđuje se prema vrijednosti koju ima predmet spora u vrijeme podnošenja tužbe.

Za utvrđivanje vrijednosti radi naplate takse shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku o utvrđivanju vrijednosti predmeta spora, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 20

Ako se jednom tužbom protiv istog tuženog obuhvati više zahtjeva, bez obzira da li se svi zahtjevi zasnivaju na istom činjeničnom i pravnom osnovu, vrijednost predmeta spora radi naplate takse utvrđuje se prema zbiru vrijednosti svih zahtjeva.

U slučaju suparničarstva, u smislu Zakona o parničnom postupku, vrijednost predmeta spora utvrđuje se prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva.

Vrijednost predmeta spora radi naplate takse u slučaju isticanja dva ili više tužbenih zahtjeva, koji su u međusobnoj vezi u jednoj tužbi, tako da sud usvoji sljedeći od tih zahtjeva ako nađe da onaj koji je prije njega istaknut nije osnovan, utvrđuje se prema zahtjevu čija je vrijednost veća.

Član 21

Ako je predmet spora pravo na zakonsko izdržavanje ili potraživanje pojedinih iznosa zakonskog izdržavanja, vrijednost predmeta spora radi naplate takse računa se prema zbiru davanja za tri mjeseca, ako se izdržavanje ne traži za kraće vrijeme.

Član 22

U diobnim parnicama kao vrijednost predmeta spora uzima se vrijednost onog dijela imovine čije se izdvajanje traži.

Član 23

Ako je predmet spora nasljedno pravo na cjelokupnoj zaostavštini, kao vrijednost predmeta spora uzima se vrijednost čiste zaostavštine, a ako je predmet spora dio zaostavštine onda samo vrijednost tog dijela zaostavštine.

Član 24

Vrijednost predmeta spora u svojinskim i državnim sporovima o nepokretnostima utvrđuje se prema prometnoj vrijednosti nepokretnosti koja je predmet spora, ali ne može biti manja:

- 1) za zemljište - od trostrukog iznosa katastarskog prihoda sa tog zemljišta u posljednjoj godini;
- 2) za zgrade ili posebne djelove zgrada - od trogodišnjeg iznosa zakupnine.

Ako ne postoji ugovor kojim se utvrđuje visina zakupnine, ista će se utvrditi prema visini zakupnine slične zgrade ili posebnog dijela zgrade u mjestu gdje se isti nalaze.

Član 25

U parnicama u kojima je predmet spora izvršenje radnje, trpljenje, nečinjenje, izjava volje ili utvrđivanje da li postoji ili ne postoji neko pravo ili pravni odnos ili da se utvrdi istinitost ili neistinitost neke isprave, kao vrijednost predmeta spora radi naplate takse uzima se iznos koji je tužilac označio u tužbi, s tim što taj iznos ne može biti manji od 250 €.

Član 26

U parnicama za poništaj presude arbitražnog suda kao vrijednost predmeta spora radi naplate takse uzima se iznos koji je stranci dosuđen, a ako se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčani iznos, uzima se vrijednost koju je tužilac označio u tužbi, ali iznos te vrijednosti ne može biti manji od 1.500 €.

U parnicama za proglašenje prestanka važnosti ugovora o arbitražnom sudu kao vrijednost predmeta spora uzima se iznos od 1.500 €.

Član 27

Kao vrijednost predmeta spora radi naplate takse uzima se:

- 1) u sporovima o otkazu ugovora o najmu ili zakupu stvari - iznos jednogodišnje ugovorene najamnine odnosno zakupnine;
- 2) u sporovima o otkazu ugovora o zakupu poslovnih prostorija, iseljenja ili otkazu ugovora o korišćenju stana - jednogodišnji iznos zakupnine;
- 3) u sporovima zbog smetanja posjeda - iznos od 1.000 €;
- 4) u sporovima radi utvrđivanja ili osporavanja očinstva - iznos od 1.000 €;
- 5) u sporovima o utvrđivanju postojanja ili nepostojanja braka, poništaja ili razvoda braka - iznos od 1.000 €;
- 6) u sporovima o stvarnim i ličnim službenostima - iznos od 1.000 €;
- 7) u sporovima o doživotnom izdržavanju - iznos od 1.000 €.

Ako se zajedno sa brakorazvodnom parnicom ili sporom radi utvrđivanja ili osporavanja očinstva raspravlja i zahtjev za izdržavanje bračnog druga, naplaćivaće se samo jedna taksa, i to prema vrijednosti predmeta spora za poništaj ili razvod braka, odnosno spora o utvrđivanju ili osporavanju očinstva.

Ako se obezbjeđenje dokaza traži prije pokretanja parnice, kao vrijednost mjerodavna za naplatu takse uzima se iznos od 500 €.

Član 28

Ako se po odredbama čl. 20 do 28 ovog zakona ne može utvrditi vrijednost spora radi naplate takse, kao vrijednost se uzima iznos od 1.500 €.

Član 29

Ako stranka smatra da vrijednost predmeta spora nije pravilno utvrđena ili označena, sud će po njenom zahtjevu, najkasnije na pripremnom, odnosno prvom ročištu za glavnu raspravu, donijeti rješenje o utvrđivanju vrijednosti predmeta spora.

Sud će po službenoj dužnosti, najkasnije do početka raspravljanja o glavnoj stvari, rješenjem utvrditi vrijednost predmeta spora radi naplate takse, ukoliko ocijeni da je vrijednost predmeta spora u tužbi nisko označena.

2. U izvršnom postupku

Član 30

U izvršnom postupku plaća se taksa prema vrijednosti predmeta izvršenja ili obezbjeđenja.

Za utvrđivanje vrijednosti radi naplate takse u izvršnom postupku shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o utvrđivanju vrijednosti radi naplate takse u parničnom postupku.

Parnični troškovi, odnosno troškovi postupka i sporedna potraživanja uzimaju se u obzir samo ako su ti troškovi i potraživanja sami predmet zahtjeva koji treba izvršiti ili obezbijediti.

Ako je u izvršnom postupku prethodila parnica, kao vrijednost radi naplate takse uzima se vrijednost utvrđena u parničnom postupku, ukoliko se izvršenje ili obezbjeđenje ne traži u manjem obimu.

Član 31

Ako vrijednost predmeta izvršenja ili obezbjeđenja radi naplate takse nije utvrđena prema odredbama člana 30 ovog

zakona, uzima se kao vrijednost iznos od 1.000 €.

3. U ostalim postupcima

Član 32

U vanparničnom, krivičnom postupku po privatnoj tužbi, u upravnom sporu i u postupcima o insolventnosti privrednih društava, plaća se taksa utvrđena taksenom tarifom.

Kad je u vanparničnom postupku za plaćanje takse mjerodavna vrijednost zahtjeva, za utvrđivanje ove vrijednosti shodno će se primjenjivati odredbe ovog zakona koje važe za parnični postupak.

4. Promjena vrijednosti u toku postupka

Član 33

Prvobitna vrijednost ostaje kao osnov za plaćanje takse bez obzira što se ta vrijednost promijenila u toku postupka, ako ovim članom ili taksenom tarifom nije drukčije određeno.

Ako sud, u smislu člana 29 ovog zakona, utvrdi novu vrijednost, ta vrijednost uzima se kao osnov za plaćanje takse od trenutka kad se rješenje o tome saopšti strankama.

Kad se vrijednost promijeni usljed preinačenja ili smanjenja zahtjeva ili djelimičnog rješenja zahtjeva, kao vrijednost za plaćanje takse uzima se promijenjena vrijednost za sve podneske i radnje poslije takve promjene. Ako se vrijednost promijenila usljed izjave stranke u podnesku po promijenjenoj vrijednosti plaća se taksa i za taj podnesak.

Ako se pravnim lijekom pobija odluka samo u jednom dijelu, za plaćanje takse za pravni lijek uzima se vrijednost dijela koji se pobija.

Ako pravni lijek ulažu obje stranke, taksa za pravni lijek određuje se posebno za svaku stranku, prema vrijednosti onog dijela odluke koji se pravnim lijekom pobija.

U statusnim sporovima, u sporovima za utvrđivanje i u sporovima kojima se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčani iznos, za plaćanje takse za pravni lijek uzima se vrijednost prema kojoj je plaćena taksa za tužbu.

Za pravni lijek koji se ulaže samo protiv odluke o troškovima postupka ili sporednim potraživanjima, taksa se plaća prema iznosu troškova postupka ili sporednih potraživanja.

IV POSTUPAK ZA NAPLATU NEPLAĆENE TAKSE

Član 34

Ako takseni obveznik koji prisustvuje sudskoj radnji ne plati taksu u trenutku nastanka taksene obaveze, sud će ga upozoriti na obavezu plaćanja takse, kao i o posledicama neplaćanja i odrediće mu rok od tri dana za plaćanje takse.

Upozorenje iz stava 1 ovog člana zabilježiće se na sudskom spisu.

Član 35

Kad nastane taksena obaveza, a takseni obveznik nije prisutan, sud će mu uputiti opomenu za plaćanje takse kojom će ga pozvati da, u roku tri dana po prijemu opomene, plati taksu i upozoriće ga na posledice neplaćanja.

Za slučaj da je taksa nedovoljno plaćena postupiće se u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Ako takseni obveznik iz stava 1 ovog člana ima prebivalište ili sjedište u inostranstvu, rok za plaćanje takse ne može biti kraći od 30, niti duži od 90 dana.

V POVRAĆAJ TAKSE

Član 36

Pravo na povraćaj takse ima lice koje je platilo taksu koju nije bilo dužno da plati ili je platilo taksu u iznosu većem od propisanog, kao i lice koje je platilo taksu za sudsku radnju, a ta radnja iz bilo kog razloga nije izvršena.

Lice koje je platilo taksu za sudsku radnju koja nije izvršena ima pravo da traži povraćaj takse za neizvršenu radnju, ali ne i za podnesak kojim je zahtijevalo njeno izvršenje.

Postupak za povraćaj takse pokreće se na osnovu zahtjeva lica iz stava 1 ovog člana.

Član 37

Rješenje o povraćaju takse donosi nadležni organ za poslove javnih prihoda na teret prihoda od sudskih taksi.

Član 38

Zahtjev za povraćaj takse podnosi se sudu koji je rješavao u prvom stepenu, a sud je dužan da, bez odlaganja, dostavi zahtjev sa mišljenjem i potrebnim spisima nadležnom organu iz člana 37 ovog zakona.

U postupku za povraćaj takse ne plaća se taksa.

Pravo na povraćaj takse zastarijeva za dvije godine, po isteku godine u kojoj je taksa bila plaćena.

VI KONTROLA NAPLATE TAKSE

Član 39

Kontrolu naplate takse vrši organ nadležan za poslove javnih prihoda.

Stalnu unutrašnju kontrolu primjene propisa o taksama vrši predsjednik suda ili lice koje on ovlasti na način i po postupku određenom Sudskim poslovnikom.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40

Za podneske, radnje i isprave po kojima je taksena obaveza nastala do dana stupanja na snagu ovog zakona, a taksa nije plaćena, plaća se taksa u skladu sa propisima i tarifom koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Ako je do stupanja na snagu ovog zakona plaćena taksa za radnju koja će se izvršiti posle njegovog stupanja na snagu neće se plaćati nova taksa po ovom zakonu niti će se vraćati više naplaćena taksa.

Ukoliko nakon stupanja na snagu ovog zakona viši sud ukine odluku nižeg suda koja je donijeta prije stupanja na snagu ovog zakona, neće se plaćati taksa za novu odluku nižeg suda.

Ako u postupku koji do stupanja na snagu ovog zakona nije okončan, takseni obveznik je oslobođen plaćanja takse, dato oslobođenje važi i poslije stupanja na snagu ovog zakona.

Član 41

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o sudskim taksama ("Službeni list RCG", br. 42/98 i 12/01).

Član 42

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

TAKSENA TARIFA

I PARNIČNI I IZVRŠNI POSTUPAK

1. Podnesci

Tarifni broj 1

1) Za tužbu i protivtužbu plaća se prema vrijednosti predmeta spora sledeća taksa:

- do 500 € vrijednosti 20 €;
- preko 500 € do 5.000 € vrijednosti 20 € i 2% na razliku iznad 500 €;
- preko 5.000 € vrijednosti 110 € i 1% na razliku iznad 5.000 €, ali ne više od 750 € pred sudom opšte nadležnosti, odnosno ne više od 1.500 € pred privrednim sudom.

2) Za predlog za izvršenje, protivizvršenje ili obezbjeđenje, za prigovor protiv rješenja o izvršenju donijetog na osnovu vjerodostojne isprave, za tužbu sa predlogom da se izda platni nalog, za prigovor protiv platnog naloga, za predlog za povraćaj u pređašnje stanje, za predlog za obezbjeđenje dokaza, za odgovor na tužbu, za odgovor na predlog za ponavljanje postupka, za odgovor na žalbu ili reviziju plaća se polovina takse iz stava 1 ovog tarifnog broja.

3) Za žalbu ili reviziju protiv presude, predlog za ponavljanje postupka i za žalbu protiv rješenja u sporovima zbog smetanja posjeda plaća se taksa iz stava 1 ovog tarifnog broja.

4) Za žalbu ili reviziju protiv rješenja plaća se taksa iz stava 1 ovog tarifnog broja.

NAPOMENA:

1. Ako je podnesak primljen na zapisnik kod suda, uključujući i one koji su primljeni na zapisnik u toku rasprave plaća se taksa predviđena za odnosni podnesak;

2. Kad je u tužbi stavljen predlog za određivanje mjere obezbjeđenja ili kad se u žalbi stavi predlog za povraćaj u pređašnje stanje plaća se, pored takse za tužbu, odnosno žalbu i taksa za odnosni predlog;

3. Za predlog za izvršenje ili obezbjeđenje plaća se jedna taksa i kad se predlaže više sredstava izvršenja, odnosno obezbjeđenja, bez obzira da li istovremeno ili naknadno;

4. Za žalbu protiv rješenja prvostepenog suda plaća se taksa samo ako se žalbom pobija rješenje koje podliježe plaćanju takse po tarifnom broju 2;

5. Za žalbu protiv rješenja kojim se usvaja ili odbija predlog za povraćaj u pređašnje stanje plaća se polovina takse iz

stava 1 ovog tarifnog broja, ali ne više od 200 €, a u postupku pred privrednim sudom ne više od 400 €;

6. Za predlog da se prizna odluka stranog suda i za žalbu protiv rješenja po predlogu plaća se taksa u iznosu od 50 €;

7. Za podneske koji nijesu navedeni u ovom tarifnom broju, kao i za priloge uz podneske ne plaća se taksa.

2. Odluke

Tarifni broj 2

1) Za prvostepenu presudu plaća se prema vrijednosti predmeta spora taksa iz stava 1 tarifnog broja 1;

2) Za presudu zbog propuštanja kao i za presudu na osnovu priznanja donešenu najkasnije na pripremnom ročištu, odnosno na prvom ročištu za glavnu raspravu, ako pripremno ročište nije održano plaća se polovina takse iz stava 1 ovog tarifnog broja;

3) Za rješenje o odbacivanju ili povlačenju tužbe plaća se polovina takse iz stava 1 ovog tarifnog broja, ali ne više od 50 €, odnosno ne više od 100 € u postupku pred privrednim sudom;

4) Za rješenje o izdavanju platnog naloga plaća se polovina takse iz stava 1 ovog tarifnog broja;

5) Za rješenje o izvršenju, za rješenje kojim se usvaja predlog za protivizvršenje i za rješenje o određivanju mjere obezbjeđenja plaća se polovina takse iz stava 1 ovog tarifnog broja;

6) Za rješenje kojim se usvaja ili odbija predlog za povraćaj u pređašnje stanje plaća se polovina takse iz stava 1 ovog tarifnog broja, ali ne više od 30 €, odnosno ne više od 60 € u postupku pred privrednim sudom;

7) Za rješenje o predlogu za priznanje odluke stranog suda u statusnim sporovima plaća se taksa od 50 €;

8) Za rješenje o troškovima postupka kad se o njima odvojeno odlučuje plaća se taksa iz stava 1 ovog tarifnog broja;

9) Za odluke drugostepenog suda po žalbama na prvostepene odluke navedene u st. 1-8 ovog tarifnog broja plaća se taksa kao i za prvostepenu odluku;

10) Za presudu i rješenje suda po reviziji na presude i rješenja drugostepenih sudova plaća se taksa u dvostrukom iznosu iz ovog tarifnog broja.

NAPOMENA:

1. Obaveza plaćanja takse za prvostepenu odluku ne zavisi od toga da li je odluka postala pravosnažna;

2. Za odluke koje nijesu navedene u ovom tarifnom broju ne plaća se taksa;

3. Ako viši sud ukine odluku nižeg suda i predmet vrati na ponovno raspravljanje nižem sudu, plaćena taksa za ukinutu odluku uračunava se u taksu za novu odluku ili za poravnanje. Na isti način će se postupati i kad Vrhovni sud uvaži zahtjev za zaštitu zakonitosti. Isto tako, uračunaće se taksa plaćena za prvostepenu odluku koja je ukinuta povodom usvajanja predloga za povraćaj u pređašnje stanje ili predloga za ponavljanje postupka u taksu za novu odluku koja bude donesena poslije povraćaja u pređašnje stanje, odnosno ponavljanja postupka. U slučaju uračunavanja, ako je taksa plaćena za prvu odluku veća od takse koju treba platiti za drugu odluku ili za poravnanje, neće se vraćati razlika između ovih taksa;

4. Za dopunsku presudu ili rješenje neće se plaćati taksa ako je za odluku koja je dopunjena plaćena taksa prema punoj vrijednosti spora;

5. Ako je u toku parnice donesena međupresuda plaća se taksa na puni iznos vrijednosti predmeta spora. U takvom slučaju neće se plaćati taksa za konačnu odluku koja bude donesena poslije međupresude;

6. Ako je u toku parnice donesena djelimična presuda, plaća se taksa prema vrijednosti zahtjeva o kome je odlučeno. Za konačnu odluku plaća se taksa prema vrijednosti ostatka spornog zahtjeva koji nije obuhvaćen djelimičnom presudom;

7. Taksa za izdavanje platnog naloga uračunava se u taksu za odluku koja bude donesena povodom prigovora protiv platnog naloga;

8. Za prvostepenu presudu koja je donijeta u vezi sa protivtužbom plaća se taksa kao da je o protivtužbi posebno raspravljano;

9. Ako je više parnica spojeno radi zajedničkog raspravljanja, taksa za presudu plaća se posebno za svaku parnicu kao da ne postoji spajanje više parnica.

3. Sudsko poravnanje

Tarifni broj 3

1) Za sudsko poravnanje u toku postupka plaća se, prema vrijednosti na koju su se stranke poravnale, polovina takse iz stava 1 tarifnog broja 2;

2) Ako se vrijednost predmeta spora ne može utvrditi, za poravnanje se plaća taksa od 30 €.

NAPOMENA:

1. Ako je međupresudom odlučeno o osnovu zahtjeva, a potom se zaključi poravnanje o iznosu zahtjeva, ne plaća se taksa za poravnanje;

2. Za prvi prepis zapisnika o poravnanju koji se izdaje stranci, na njen zahtjev, ne plaća se taksa.

II VANPARNIČNI POSTUPAK

Tarifni broj 4

- 1) Za predlog da se pokrene postupak u vanparničnoj stvari koja nije obuhvaćena posebnim odredbama kojima se propisuje plaćanje takse u pojedinim vrstama vanparničnog postupka plaća se taksa od 10 €;
- 2) Za odluku u vanparničnoj stvari plaća se taksa od 10 €;
- 3) Za žalbu protiv odluke suda prvog stepena plaća se taksa od 10 €.

NAPOMENA:

1. Napomene 1 i 5 uz tarifni broj 2 shodno će se primjenjivati i u vanparničnom postupku;
2. Ne plaća se taksa za žalbu iz stava 3 ovog tarifnog broja, ako žalbu izjavi lice kojem je oduzeta poslovna sposobnost, odnosno njegov zastupnik ili staralac.

III POSEBNE ODREDBE ZA POJEDINE VRSTE VANPARNIČNOG POSTUPKA

1. Postupak za raspravljanje zaostavštine

Tarifni broj 5

- 1) Za raspravljanje zaostavštine plaća se paušalna taksa prema čistoj vrijednosti zaostavštine i to:
 - do 1.000 € vrijednosti 20 €,
 - preko 1.000 € do 5.000 € vrijednosti 20 € i 1% na razliku iznad 1.000 €,
 - preko 5.000 € vrijednosti 60 € i 0,5% na razliku iznad 5.000 €, ali ne više od 300 €.

NAPOMENA:

1. Paušalna taksa plaća se samo ako je ostavinski postupak završen donošenjem rješenja o nasljeđivanju;
2. Paušalna taksa plaća se kada je izrađen pismeni otpravak rješenja o nasljeđivanju, odnosno u roku od 3 dana od dana dostave opomene za plaćanje takse po članu 35 ovog zakona;
3. Sud utvrđuje vrijednost mjerodavnu za odmjeravanje paušalne takse po slobodnoj ocjeni, na osnovu izjave nasljednika i podataka koje su podnijeli. Po potrebi, sud može narediti da se izvrši procjena putem vještaka, na trošak nasljednika, po odredbama o procjeni zaostavštine, u cilju odmjeravanja poreza na nasleđe. Vrijednost čiste zaostavštine radi naplate paušalne takse utvrđuje se po vrijednosti koju je zaostavština imala u vrijeme procjene;
4. Paušalnu taksu plaćaju nasljednici u srazmjeri naslijeđenih djelova;
5. Prilikom utvrđivanja čiste vrijednosti zaostavštine radi odmjeravanja paušalne takse, odbiće se ostaviočevi dugovi, troškovi sahrane ostavioca, legati i drugi tereti, troškovi popisa i procjene zaostavštine i drugi troškovi;
6. Plaća se taksa kao za poravnanje (tarifni broj 3) umjesto posebne takse za diobu, ako nasljednici sporazumno predlože diobu i sporazum o diobi bude unijet u rješenje o nasljeđivanju;
7. Za predlog da se sprovede rasprava zaostavštine i za druge podneske u toku ostavinskog postupka ne plaća se taksa.

2. Sastavljanje i čuvanje sudskog testamenta

Tarifni broj 6

- 1) Za sastavljanje sudskog testamenta plaća se taksa od 15 €;
- 2) Za čuvanje sudskog testamenta u sudu plaća se taksa od 10 €;
- 3) Za opozivanje sudskog testamenta pred sudom plaća se taksa od 15 €;
- 4) Za vraćanje sudskog testamenta koji se nalazi na čuvanju kod suda plaća se taksa od 10 €.

NAPOMENA:

1. Taksa iz stava 1 ovog tarifnog broja plaća se bez obzira da li je testament sastavljen, odnosno opozvan u sudskoj zgradi ili van nje;
2. Ne plaća se nova taksa za čuvanje, ako se vrši zamjena testamenta. Ako se u istom trenutku stari testament zamjenjuje novim, neće se plaćati ni taksa za vraćanje testamenta;
3. Ne plaća se taksa za čuvanje isprava u usmenom testamentu niti za davanje izjave svjedoka usmenog testamenta o zavještaočevoj poslednjoj volji;
4. Ne plaća se taksa za opozivanje, ako se docnijim testamentom opoziva raniji i ujedno sastavlja novi testament;
5. Ne plaća se taksa za predlog da se preduzmu radnje iz ovog tarifnog broja.

3. Postupak za proglašenje nestalog lica za umrlo i dokazivanje smrti

Tarifni broj 7

- 1) Za podnesak kojim se traži proglašenje nestalog lica za umrlo i dokazivanje smrti plaća se taksa od 10 €;
- 2) Za odluku prvostepenog suda o predlogu plaća se taksa od 10 €;

3) Za žalbu na prvostepenu odluku plaća se taksa od 10 €.

4. Postupak za sudsko poništenje isprava

Tarifni broj 8

1) Za predlog da se sprovede postupak za amortizaciju isprava plaća se taksa od 10 €;

2) Za odluku suda plaća se taksa prema vrijednosti isprava, i to:

- do 1.000 € vrijednosti 20 €,

- od 1.000 € do 5.000 € vrijednosti 20 € i 1% na razliku iznad 1.000 €,

- preko 5.000 € vrijednosti 60 € i 0,5% na razliku iznad 5.000 €, ali ne više od 150 €;

3) Ako na ispravi nije označena vrijednost, plaća se taksa od 20 €.

NAPOMENA:

Vrijednost isprave određuje se prema njenoj nominalnoj vrijednosti.

5. Ovjeravanje potpisa, rukopisa, prepisa i prevoda

Tarifni broj 9

1) Za molbu, pismenu ili usmenu, kojom se traži ovjera potpisa, rukopisa ili prepisa plaća se taksa od 1 €;

2) Plaća se taksa od 2 € za:

- ovjeru potpisa, odnosno rukopisa,

- ovjeru potpisa sudskog tumača na prevodima radi njihove upotrebe u zemlji,

- ovjeru rukopisa za svaki list rukopisa formata A4 i

- ovjeru prepisa ili fotokopije, za svaki list formata A4;

3) Za ovjeru potpisa sudskog tumača na prevodima ili sudskog vještaka na nalogu i mišljenju radi njihove upotrebe u inostranstvu i ovjere potpisa na punomoćju plaća se taksa u iznosu od 5 €;

4) Za molbu, pismenu ili usmenu, kojom se traži ovjera potpisa, prepisa ili rukopisa za upotrebu u inostranstvu plaća se taksa od 2 €;

5) Za ovjeru potpisa, prepisa ili rukopisa za upotrebu u inostranstvu plaća se taksa od 10 €;

6) za ovjeru potpisa na ugovorima plaća se taksa za novosklopljene ugovore i ovjeru produženja roka važenja ugovora u iznosu od 10 €.

NAPOMENA:

1. Potpisi na ispravi koju izdaju pravna lica smatraju se kao jedan potpis, ako su propisima ili pravilima za potpisivanje ovlašćena dva ili više lica;

2. Za molbu kojom se traži ovjera potpisa ili otiska prsta na ispravi plaća se jedna taksa bez obzira koliko se potpisa na ispravi ovjerava;

3. Kad stranka preda sudu u toku postupka prost prepis na kome radnik suda svojim potpisom potvrdi da je vidio izvornik, za takvu potvrdu plaća se 50% takse iz stava 2 ovog tarifnog broja;

4. Taksu za ovjeru potpisa, rukopisa ili prepisa plaća lice koje traži ovjeru. Prije nego što taksa bude plaćena ne smije se izvršiti ovjera;

5. U potvrdi o ovjeri prepisa treba označiti sa koliko je takse taksiran izvornik isprave čiji se prepis ovjerava;

6. Za ovjeru potpisa i pečata plaća se jedna taksa;

7. Ako se jednom molbom traži ovjera potpisa na više isprava ili ovjera više rukopisa ili prepisa, plaća se taksa za molbu onoliko puta koliko ima isprava, odnosno prepisa ili rukopisa;

8. Taksa iz stava 5 alineja 1 ovog tarifnog broja plaća se na vrijednost označenu na ugovoru;

9. Za ovjeru potpisa na punomoćjima iz stava 3 ovog tarifnog broja i za ovjeru potpisa na ugovorima iz stava 5 ovog tarifnog broja plaća se jedna taksa, bez obzira da li se ovjerava jedan ili više potpisa na punomoćju, odnosno ugovoru i bez obzira koliko se primjeraka ugovora ovjerava.

Upis brodova u upisnik brodova

Tarifni broj 10

1) Za prijavu-predlog kojim se traži prvi upis broda u upisnik brodova plaća se taksa od 300 €;

2) Za rješenje o upisu, plaća se polovina takse iz stava 1 ovog tarifnog broja;

3) Za prijavu-predlog za druge kasnije upise u upisnik brodova i za rješenje o tim upisima, plaća se polovina takse iz stava 1 ili stava 2 ovog tarifnog broja;

4) Za žalbu protiv rješenja o upisu, plaća se dvostruki iznos takse iz stava 1 ovog tarifnog broja.

NAPOMENA:

Ako se jednim podneskom zahtijeva prvi upis za više brodova, plaća se taksa za svaki brod pojedinačno.

7. Upis vazduhoplova u upisnik vazduhoplova

Tarifni broj 11

Za prijavu-predlog kojim se traži prvi upis vazduhoplova u upisnik vazduhoplova plaća se taksa od 300 €;

Za rješenje o upisu, plaća se polovina takse iz stava 1 ovog tarifnog broja;

Za prijavu-predlog za druge kasnije upise u upisnik vazduhoplova i za rješenje o tim upisima, plaća se polovina takse iz stava 1 ili 2 ovog tarifnog broja;

Za žalbu protiv rješenja o upisu, plaća se dvostruki iznos takse iz stava 1 ovog tarifnog broja.

NAPOMENA:

Ako se jednim podneskom zahtijeva prvi upis za više vazduhoplova, plaća se taksa za svaki vazduhoplov pojedinačno.

IV TAKSE U POSTUPCIMA O INSOLVENTNOSTI PRIVREDNIH DRUŠTAVA

1. Podnesci

Tarifni broj 12

1) Za predlog za pokretanje stečajnog postupka ili likvidacije i za podnošenje plana reorganizacije plaća se taksa od 60 €;

2) Za prijavu povjerilaca u stečajnom postupku ili u postupku likvidacije plaća se taksa od 10 € i 0,5% od vrijednosti potraživanja, ali ne više od 100 €;

3) Za prigovor dužnika na predlog za pokretanje postupka i za žalbu protiv odluke stečajnog vijeća u stečajnom postupku i u postupku likvidacije plaća se taksa od 50 €.

NAPOMENA:

1. Kao osnov za plaćanje takse za prijave povjerilaca uzima se iznos potraživanja koji povjerilac prijavljuje, pri čemu će se uzeti da uslovljeno potraživanje nije uslovljeno, a ako jedan povjerilac prijavi više potraživanja, taksa se plaća na ukupan iznos tih potraživanja;

2. Taksa se ne plaća:

- za podneske stečajnog upravnika,

- za podneske koji nijesu označeni u ovom tarifnom broju i za priloge uz podneske.

2. Paušalna taksa

Tarifni broj 13

1) Paušalna taksa se plaća:

- u stečajnom postupku i u postupku likvidacije 2% od zbirnog iznosa koji su upotrijebljeni ili su na raspolaganju za podmirenje dugova stečajne mase, ali ne više od 450 €;

- za reorganizaciju 2% od iznosa za koji je usvojen plan reorganizacije, ali ne više od 450 €.

NAPOMENA:

1. Paušalna taksa se smatra troškom stečajnog postupka i dužan je platiti stečajni upravnik nakon donošenja rješenja o glavnoj diobi.

2. Paušalnu taksu za reorganizaciju plaća pravno lice čiji je plan reorganizacije usvojen.

V KRIVIČNI POSTUPAK PO PRIVATNOJ TUŽBI

1. Podnesci

Tarifni broj 14

1) Za privatnu tužbu i za protivtužbu plaća se taksa od 25 €;

2) Za predlog za povraćaj u pređašnje stanje plaća se taksa od 10 €;

3) Za žalbu protiv presude i za žalbu protiv rješenja kojim se izriče sudska opomena plaća se taksa od 10 €;

4) Za zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka plaća se taksa od 25 €.

NAPOMENA:

1. Ako se jedan podnesak odnosi na više privatnih tužilaca ili na više okrivljenih ili obuhvata više krivičnih djela jednog okrivljenog, plaća se jedna taksa;

2. Za podnesak kojim se krivični postupak proširuje na druga krivična djela istog okrivljenog za koja se gonjenje preduzima po privatnoj tužbi plaća se taksa po stavu 1 ovog tarifnog broja;

3. Za podneske koji nijesu navedeni u ovom tarifnom broju, kao i za priloge uz podneske ne plaća se taksa.

2. Odluke

Tarifni broj 15

1) Za presudu prvog stepena i za rješenje kojim se izriče sudska opomena plaća se taksa od 25 €.

NAPOMENA:

1. Taksa na prvostepenu presudu plaća se samo jedanput, bez obzira na broj privatnih tužilaca i broj krivičnih djela koja su obuhvaćena jednom presudom;

2. Ako su za više krivičnih djela jednog istog lica usled razdvajanja postupka donesene posebne presude od strane istog suda, plaća se taksa za presudu samo jedanput;

3. Ako je presudom odbijena tužba zbog nenadležnosti suda, uračunaće se plaćena taksa za ovu presudu uz taksu za presudu nadležnog suda. Ali ako je taksa koja se uračunava veća, višak se neće vraćati. Ako se presuda usled žalbe, povodom predloga za povraćaj u pređašnje stanje ili zahtjeva za ponavljanje krivičnog postupka ukine, taksa plaćena za ukinutu presudu uračunaće se u taksu za novu prvostepenu presudu;

4. Za prvostepene odluke koje nijesu navedene u ovom tarifnom broju i za odluke suda drugog stepena ne plaća se taksa.

VI POSTUPAK U UPRAVNOM SPORU

1. Podnesci

Tarifni broj 16

1) Za tužbu protiv upravnog akta plaća se taksa od 10 €;

2) Za zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke plaća se taksa od 15 €;

Za zahtjev za ponavljanje postupka plaća se taksa od 15 €.

2. Odluke

Tarifni broj 17

1) Za presudu u upravnom sporu, plaća se taksa od 20 €;

2) Za odluku suda po vanrednim pravnim lijekovima plaća se taksa od 30 €.

NAPOMENA:

Ako je više upravnih sporova spojeno radi zajedničkog raspravljanja, taksa za presudu plaća se posebno za svaki upravni spor kao da ne postoji spajanje.

VII POSEBNI SLUČAJEVI

1. Sudska zaštita u prekršajnom postupku

Tarifni broj 18

1) Za vanredne pravne lijekove protiv pravosnažnog rješenja donesenog u prekršajnom postupku, plaća se taksa od 10 €;

2) Na odluku po vanrednim pravnim lijekovima protiv rješenja u prekršajnom postupku, plaća se taksa od 15 €.

2. Sudska uvjerenja i potvrde

Tarifni broj 19

1) Za podnesak kojim se traži izdavanje uvjerenja, plaća se taksa od 1 €;

2) Za uvjerenje plaća se taksa od 2 €.

NAPOMENA:

1. Ako se jednim uvjerenjem posvjedočava više činjenica, osobina, odnosa ili okolnosti plaća se jedna taksa;

2. Za potvrdu da je taksa plaćena, ako se izdaje u obliku uvjerenja plaća se taksa po ovom tarifnom broju, a ako se izdaje samo priznanica o plaćenju taksi, ne plaća se taksa;

3. Ne plaća se taksa iz ovog tarifnog broja za potvrde koje sud izdaje stranci, svjedoku, vještaku ili tumaču da bi prisustvovali ročištu, ako su oni bili obavezni da prisustvuju i ako im ta potvrda služi isključivo radi opravdanja izostanka sa posla;

4. Za potvrdu o pravosnažnosti ili izvršnosti koja se stavlja na pismeni otpravak sudske odluke ne plaća se taksa;

5. Taksi iz stava 1 ovog tarifnog broja podliježu i pismeni podnesci, kao i svaki naknadni podnesak kojim se dopunjava

ili mijenja prvobitni podnesak;

6. Ako se uvjerenje izdaje u dva ili više primjeraka, za drugi i svaki sledeći primjerak plaća se polovina takse iz ovog tarifnog broja.

3. Punomoćje

Tarifni broj 20

- 1) Za davanje usmenog punomoćja na zapisnik pred sudom, plaća se taksa od 3 €;
- 2) Za usmeno opozivanje ili otkaz punomoćja pred sudom, plaća se taksa od 3 €;
- 3) Za sudsko obavještenje o opozivanju ili otkazu punomoćja, plaća se taksa od 5 €.

NAPOMENA:

1. Ako više lica ovlašćenih za potpisivanje pravnog lica izdaju punomoćje jednom zastupniku, plaća se taksa za jedno punomoćje;
2. Ne plaća se taksa za pismeno punomoćje koje se podnosi neovjereno sudu, kao dokaz o zastupanju;
3. Za izdavanje usmenog punomoćja iz stava 1 ovog Tarifnog broja, plaća se jedna taksa i kad više lica istovremeno daju punomoćje jednom ili većem broju lica.

4. Razmatranje spisa

Tarifni broj 21

1) Za razmatranje završenih predmeta, plaća se taksa od 3 €, a za izvještaje koji se traže od suda iz završenih predmeta, plaća se taksa od 5 €.

NAPOMENA:

Ne plaća se taksa za razmatranje u istraživačke ili naučne svrhe, a po zahtjevu lica ili organa ili organizacije koja se bavi tom djelatnošću.

5. Prepisi

Tarifni broj 22

- 1) Za pismeni i usmeni zahtjev da se izvrši prepisivanje sudskih akata, plaća se taksa od 1 €;
- 2) Za prepisivanje sudskih akata, kao i za prepisivanje akata iz zbirke isprava, koje je sud izvršio na zahtjev stranke, plaća se taksa od 3 €.

NAPOMENA:

1. Ako se prepisivanje vrši na stranom jeziku, plaća se dvostruka taksa iz ovog tarifnog broja;
2. Za prepisivanje raspravnog zapisnika koji je izrađen istovremeno sa sastavljanjem samog izvornika, plaća se polovina takse iz ovog tarifnog broja.

6. Sudski depozit

Tarifni broj 23

1) Za čuvanje (depozit) novca, stvari i papira od vrijednosti, na zahtjev stranke, plaća se godišnje 2% od vrijednosti deponovanih stvari.

NAPOMENA:

1. Ova taksa ne plaća se na depozit koji se polaže na zahtjev državnih organa, ako se podigne u roku;
2. Taksa se plaća za prvu godinu unaprijed, a za ostale godine prilikom podizanja depozita. Započeta godina računa se kao cijela. U slučaju prenosa depozita iz jednog u drugi sud, a na zahtjev deponenta, za prenos se plaća iznos jednogodišnje takse;
3. Ako se vrijednost stvari ne može procijeniti po njihovoj prirodi, izvršiće se procjena od strane vještaka na trošak deponenta;
4. Za pismeni ili usmeni zahtjev da se prime na čuvanje novac, stvari ili vrijednosni papiri, ne plaća se taksa.

7. Protesti

Tarifni broj 24

- 1) Za molbu (usmenu ili pismenu) za protest mjenice, čeka, drugih isprava i ugovora zbog neakceptiranja, neisplate ili neispunjenja plaća se taksa od 1 €.
- 2) Za protest se plaća prema vrijednosti sledeća taksa:

- do 500 € vrijednosti 5 €,
- od 500 € do 1.000 € vrijednosti 10 €,
- preko 1.000 € vrijednosti 10 € i 1% na razliku iznad 1.000 €, ali ne više od 50 €.

8. Ostali predmeti

Tarifni broj 25

- 1) Za podnesak koji se predaje usmeno na zapisnik pred sudom, plaća se taksa predviđena za odnosni podnesak.

Tarifni broj 26

- 1) Za predlog stranke da sud postavi arbitra ili predsjednika arbitražnog vijeća, plaća se taksa od 10 €;
- 2) Za predlog o izuzeću arbitra, plaća se taksa od 10 €;
- 3) Za izdavanje potvrde o pravosnažnosti ili izvršnosti presude arbitražnog suda, plaća se taksa od 15 €.

NAPOMENA:

1. Ne plaća se taksa iz stava 1 ovog tarifnog broja ako je predlog za postavljanje predsjednika arbitražnog suda podnio arbitar.

Tarifni broj 27

- 1) Za opomenu kojom se takseni obveznik poziva da plati taksu koju je bio dužan da plati bez opomene, plaća se 5 €, a u postupku pred privrednim sudom 10 €.

Tarifni broj 28

- 1) Za predlog i za odluku kojom se odbacuje ili odbija zahtjev za izuzeće sudije, sudije - porotnika, predsjednika suda, tužioca i drugih službenih lica, plaća se taksa po 10 €.

Tarifni broj 29

- 1) Za molbu kojom se traži odlaganje izvršenja kazne zatvora plaća se taksa od 10 €;
- 2) Za odluku suda plaća se taksa od 15 €.

Član 1

Član 2

Član 3

Član 4

Član 5

Član 6

Član 7

Član 8

Član 9

Član 10

Član 11

Član 12

Član 13

Član 14

Član 15

Član 16

Član 17

Član 18

Član 19

Član 20

Član 21

Član 22

Član 23

Član 24

Član 25

Član 26

Član 27

Član 28

Član 29

Član 30

Član 31

Član 32

Član 33

Član 34

Član 35

Član 36

Član 37

Član 38

Član 39

Član 40

Član 41

Član 42

Član 7